

Інформаційно-аналітична довідка щодо основних тенденцій соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За попередніми даними Держстату України, кількість промислових підприємств у 2018 році склала 480, з них: 28 – добувної промисловості і розроблення кар'єрів та 369 – підприємства переробної промисловості.

Основні підприємства зосереджені у містах Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кремінна, питома вага яких в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області майже 50,0 %.

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у грудні 2018 року склала 33,9 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 0,2 %.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за грудень 2018 року склала 8166,5 грн, що на 10,0 % більше від попереднього місяця та на 6,5 % менше від середнього рівня по регіону.

Обсяг реалізованої промислової продукції за 2018 рік склав 22,8 млрд грн, що становить 0,9 % від загальнодержавного.

Індекс промислової продукції у 2018 році порівняно з 2017 роком становив 82,0 % (2017 до 2016 року – 69,0 %).

На зазначений показник вплинуло зниження обсягів виробництва у 2-х основних галузях економіки: «Виробництво коксу та продуктів нафтоперероблення» та «Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів», базовим підприємством яких є ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

Внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення, що унеможливило отримувати сировину та реалізовувати готову продукцію, з березня 2017 року зупинив виробничу діяльність ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», одне з основних підприємств хімічної галузі області, працює неритмічно та надає послуги тільки з переробки давальницької сировини.

Практично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ «Рубіжанський трубний завод», ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ НВП «Зоря».

У січні-грудні 2018 року підприємствами галузі вироблено товарної продукції на суму:

- ТОВ НВП «Зоря» – 991,3 млн грн (125,7 % до аналогічного періоду 2017 року);

- ТОВ «НВО «Сєверодонецький Склопластик» – 229,4 млн грн (111,6 %);
- ВКФ ТОВ «ТАНА» – 104,4 млн грн (115,6 %);
- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 294,2 млн грн (95,9 %);
- ПАТ «Рідкісні гази» – 2,7 млн грн (12,9 %);
- ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 14,3 млн грн (127,7 % до аналогічного періоду 2017 року).

За рахунок переробки давальницької сировини на ПрАТ «Сєверодонецьке об'єднання Азот» за 2018 рік вироблено товарної продукції у діючих цінах на суму 410,4 млн грн (у 2017 році – 661,5 млн грн).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 14,5 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм», ТДВ «Сєверодонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання».

За 2018 рік ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 1962,7 млн грн (у 1,5 рази більше 2017 року), ТОВ НВП «Мікротерм» – 12,8 млн грн (93,4 % до 2017 року).

На ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» у 2018 році обсяг товарної продукції склав 1677,3 млн грн. Виготовлено 1187 нових вагонів, відремонтовано 798 піввагонів, вироблено запасних частин та надано послуг на суму майже 32,8 млн грн.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 15,9 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у 2018 році темп росту промислової продукції підприємств галузі до 2017 року складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 118,8 %;
- ФОП Смалій м. Рубіжне – 107,3%.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,5 %.

Основне підприємство в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 95,0 % обсягів товарної продукції – ПрАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

Протягом 2018 року вироблено товарної продукції на суму 4597,1 млн грн (128,4 % до 2017 року).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 20,6 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 шахти ДП «Первомайськвугілля».

За 2018 рік видобуто 492,3 тис. тонн вугілля, що на 24,8 % більше ніж у 2017 році, у тому числі:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 290,0 тис. тонн (126,0 % до 2017 року);
- ДП «Первомайськвугілля» – 202,3 тис. тонн (123,9 %).

У січні-листопаді 2018 року вугледобувними підприємствами реалізовано 302,7 тис. тонн вугільної продукції, що становить 123,7 % до 2017 року.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 7,6 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Северодонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

- енергопостачальні підприємства – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі здійснюють у рамках Оптового ринку електроенергії України.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. У роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 350 МВт/добу.

За січень-грудень 2018 року генеруючими потужностями області вироблено 2501,1 млн кВт·год. електроенергії, що складає 89,0 % до аналогічного періоду 2017 року (2810,6 млн кВт·год.).

У січні-грудні 2018 року з ДП «Енергоринок» одержано електроенергії (брутто) 1783,3 млн кВт·год (з урахуванням незалежних постачальників), це 105,5 % до аналогічного періоду 2017 року (1690,1 млн кВт·год.).

Споживачами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» за 12 місяців 2018 року спожито електроенергії 867,1 млн кВт·год на суму 1598,0 млн грн, сплачено 1535,7 млн грн, рівень розрахунків – 96,1 % (за січень-грудень 2017 року – 88,8 %), в т.ч:

– промисловість – нараховано 362,9 млн грн, сплачено 331,2 млн грн, рівень розрахунків – 91,3 %;

– підприємства житлово-комунального господарства – нараховано 300,3 млн грн, сплачено 297,7 млн грн – 99,1 %;

– сільгоспспоживачи – нараховано 20,5 млн грн, сплачено 17,6 млн грн, рівень розрахунків 85,6 %;

– підприємства та організації державного бюджету – нараховано 55,6 млн грн, сплачено 55,8 млн грн – 100,3 %;

– підприємства та організації місцевого бюджету – нараховано 98,0 млн грн, сплачено 97,8 млн грн – 99,8 %;

- населення (без урахування пільг) – нараховано 577,7 млн грн, сплачено 562,7 млн грн – 97,4 %;
- інші споживачі – нараховано 183,0 млн грн, сплачено 173,0 млн грн – 94,5 %.

Заборгованість споживачів підконтрольної території за спожиту електроенергію перед ТОВ «ЛЕО» станом на 01.01.2019 року – 758,0 млн грн.

Луганською філією ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-грудень 2018 року підприємствам вугільної промисловості регіону та іншим споживачам відпущено електроенергії 168,9 млн кВт·год на суму 352,8 млн грн, сплачено 7,9 млн грн, рівень розрахунків – 2,2 % (за аналогічний період 2017 року – 2,7 %).

Газова промисловість

ПАТ «Луганськгаз» здійснює діяльність з постачання та транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-грудня 2018 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 172,7 млн м³ природного газу.

В області загалом за січень-грудень 2018 року спожито 651,7 млн м³ природного газу (з урахуванням транспортування по прямим трубам – 181,5 млн м³). Промисловим комплексом області спожито природного газу 274,1 млн м³.

Станом на 01.01.2019, за інформацією ПАТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року (без розподілу природного газу) складає 87,3 % (нараховано 1811,4 млн грн, сплачено 1581,7 млн грн), в тому числі:

- населення розраховувалося на 87,7 % (нараховано 1780,0 млн грн, сплачено 1561,6 млн грн);
- бюджетні установи – 61,9 % (нараховано 29,3 млн грн, сплачено 18,2 млн грн);
- промислові підприємства – 88,0 % (нараховано 1,7 млн грн, сплачено 1,5 млн грн).

Станом на 22.01.2019, за інформацією НАК «Нафтогаз України», тепlopостачальні підприємства області розраховалися за поставлений природний газ на 32,1 % (спожито 94,3 млн м³, нараховано 649,0 млн грн, сплачено 208,2 млн грн).

На обсяги виробництва та реалізації промислової продукції впливають наступних фактори:

- відсутність бюджетного фінансування вугледобувних підприємств;
- низька ціна на вугільну продукцію державних вугледобувних підприємств;
- ізоляваність регіону від Об'єднаної енергетичної системи України;

- неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини;
- велика кількість пошкоджених газопроводів та споруд;
- виникнення енергетичних та логістичних проблем.

У 2018 році проведено роботу щодо сприяння сталому розвитку промислового комплексу регіону.

Для встановлення надійного електропостачання та відновлення сталої роботи вищезазначених провідних підприємств регіону (ПрАТ «ЛИНІК», ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот») продовжено координацію робіт щодо будівництва підстанції ПС 500 кВ «Кремінська» із заходами ПЛ 500 кВ «Донбаська-Донська» та ПЛ 220 кВ «Кремінська-Ювілейна».

З метою покращання виробничо-господарської діяльності промислових підприємств регіону за ініціативою облдержадміністрації було проведено 14 нарад та 5 зустрічей.

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1044 агропромислових формувань та 44,1 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві у грудні 2018 року становила 8,7 тис. осіб, що на 14,6 % менше від попереднього місяця.

Заробітна плата штатних працівників в середньому за грудень 2018 року склала 7136,3 грн, що на 2,5 % більше від попереднього місяця та на 18,3 % менше від середнього рівня по регіону.

Індекс сільськогосподарської продукції по господарствам усіх категорій у 2018 році порівняно з 2017 роком склав 103,5 %, у тому числі: продукція рослинництва – 103,6 %, продукція тваринництва – 102,9 %.

Рослинництво. Велика посуха в період цвітіння та наливу колосу спричинила недобір урожаю ранніх зернових культур, проте кліматичні умови другої половини літа були досить сприятливі для розвитку пізніх зернових та технічних культур.

За попередніми даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у 2018 році зернових та зернобобових культур зібрано на площі 406,3 тис. га. Валовий збір зерна у масі після дробки становить 1158,2 тис. тонн (90,8 % до 2017 року), урожайність – 28,5 ц/га; пшениці зібрано з площі 272,4 тис. га, намолочено 796,8 тис. тонн (84,4 % до 2017 року), урожайність склала 29,3 ц/га; кукурудзи на зерно з площі 65,4 тис. га, намолочено 226,5 тис. тонн (124,9 % до 2017 року), урожайність – 34,6 ц/га; ячменю зібрано з площі 48,2 тис. га, намолочено 91,5 тис. тонн (80,0 % до 2017 року), урожайність – 19,0 ц/га, зернове сорго зібрано з площі 3,4 тис. га, намолочено 17,3 тис. тонн (153,9 % до 2017 року), урожайність – 51,0 ц/га.

Виробництво технічних культур у 2018 році склало 734,5 тис. тонн (на 26,2 % більше ніж торік), зокрема, соняшнику зібрано 720,8 тис. тонн (на 27,3 % більше ніж у 2017 році), урожайність становить 20,0 ц/га.

Під урожай 2019 року сільгоспприємствами області посіяно 267,4 тис. га (106 % до прогнозного показника) озимих культур, в т. ч. озимої пшениці – 259,5 тис. га (105 %), озимого ячменю – 6,5 тис. га (197 %), озимого жита – 1,4 тис. га (84 %), Крім того посіяно озимого ріпаку – 5,2 тис. га (112 %).

Озими́на знаходиться у стані зимового спокою під надійним укриттям снігу до 30 см. Високий сніговий покрив, який спостерігається тривалий час на багатьох полях, створює передумови для формування достатнього ресурсу ґрунтової вологи навесні. По даним відрощування монолітів, взятих метеостанціями з полів 30.01.2019, загибелі та пошкодження рослин не виявлено.

Під посів озимих культур закуплено і використано мінеральних добрив 38,3 тис. тонн (104,5 % до запланованого), що більше минулого року на 24,4 %. Сільгоспприємствами області завершується робота по закупівлі мінеральних добрив на весняно-польові роботи 2019 року, на 31.01.2019 закуплено 25,7 тис. тонн (39,6 % до запланованого).

У 2018 році закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 744 одиниці на суму 732,0 млн грн, що на 8,1 % більше ніж у 2017 (688 одиниць на суму 691,7 млн грн), з них: 122 – трактори, 34 – зернозбиральні комбайни, інша техніка – 588.

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) станом на 10.01.2019 складає 108001 загальною вартістю 15339921,5 тис. грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 5,9 %, процент виплати орендної плати за 2018 рік склав 98,5 %.

Тваринництво. Введення в дію постанови Кабінету Міністрів України від 07.02.2018 № 107 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки галузі тваринництва» зі змінами, сприяло призупиненню спаду поголів'я великої рогатої худоби, яке станом на 01.02.2019 року склало 52,7 тис. голів, що на 8,4 % більше аналогічного періоду 2018 року. Поголів'я корів, порівняно з аналогічним періодом попереднього року, зменшилось на 2,4 % та склало 24,8 тис. голів.

Збільшено поголів'я свиней на 1,9 % та склало 43,4 тис. голів.

За рахунок оновлення поголів'я птиці в господарствах населення, кількість птиці збільшилась на 6,0 % та склала 882,9 тис. голів.

Через зменшення власного відтворення поголів'я овець та кіз зменшилося на 7,1 % і склало 23,6 тис. голів.

Внаслідок зменшення поголів'я корів в господарствах усіх форм власності, виробництво молока у січні 2019 року порівняно з січнем попереднього року зменшилось на 5,4 % та склало 5,3 тис. тонн.

Виробництво м'яса по всіх категоріях господарств збільшилось на 44,4 % та дорівнює 1,3 тис. тонн.

Виробництво яєць у всіх категоріях господарств у порівнянні з січнем 2018 року збільшилось на 48,7 % та склало 5,8 млн штук.

Переробкою сільськогосподарської продукції у Луганській області займаються 118 підприємств малого та середнього бізнесу у 8 підгалузях: хлібопекарська, борошномельно-круп'яна, олійно-жирова, м'ясна, молочна,

пиво-безалкогольна, комбікормова, кондитерська.

Для забезпечення потреб населення області виробляються майже всі види продовольства, окрім цукру, спирту, лікєро-горілочаних виробів, консервів, риби та продуктів дитячого харчування.

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей в галузях: молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %.

З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках станом на 31.01.2019 впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систему управління якості відповідно до вимог міжнародних стандартів (ISSO серії 9000 та 22000) на 11 підприємствах харчової та переробної промисловості в галузях: олійно-жирова – 3 та інші – 8.

В стадії впровадження та застосування принципів НАССР перебувають 11 підприємств, зокрема: в молочній галузі – 2 підприємства, в пивоварній галузі – 1, в хлібопекарській – 5, в м'ясопереробній – 1, інші – 2.

Молокопереробна галузь представлена чотирма підприємствами: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», виробнича потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за 2018 рік вироблено: масла вершкового жирністю не більше 85 % – 901 тонну, що становить 107,9 % до 2017 року; молока та вершків незгущених й без додання цукру чи інших підсолоджувальних речовин жирністю більше 1 %, але не більше 6 % – 1593 тонни або 84,2 % до 2017 року; молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів – 403 тонни (103,1 %), сиру свіжого неферментованого – 47 тонн (102,2 %).

Зростання виробництва молочних продуктів відбулося за рахунок зменшення вивозу молочної сировини за межі області.

Олійно-жирова галузь області представлена 5 провідними підприємствами (ТОВ «Сватівська олія», ТОВ «Агро Кепітал Груп ЛТД», ТОВ «Слобожанський завод продтоварів», ТОВ «Старобільський завод продовольчих товарів», ТОВ «Троїцький маслопресовий завод») та понад 20 мініцехами, виробничі потужності яких дозволяють переробляти 390 тис. тонн сировини. За 2018 рік підприємствами вироблено 97,6 тис. тонн олії соняшникової нерафінованої та її фракцій (крім хімічно модифікованих), що становить 94,6 % до 2017 року. Поточний маркетинговий рік характеризується скороченням виробництва олії соняшникової через зменшення валового збору насіння соняшнику урожаю 2017 року та відповідно його переробки. Врожай соняшнику 2018 року дасть змогу поступово нарощувати виробництво продукції галузі.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості (ТОВ «Айдарський пекар» та ТОВ «Айдар Милам») за 2018 рік вироблено

30,1 тис. тонн борошна. Через зниження купівельної спроможності населення та, відповідно, зменшення попиту, продукції виготовлено на 5,3 % менше, ніж у 2017 році.

Хлібопекарська галузь представлена 50 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції, що випускається, налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За 2018 рік вироблено 7,8 тис. тонн хліба та хлібобулочних виробів (83,1 % до 2017 року). Одним з факторів скорочення виробництва є відкриття міні пекарень при супермаркетах, які поступово нарощують виробництво, хлібобулочні вироби випікаються малими підприємствами, які працюють на єдиному податку та не звітують до органів статистики щодо об'ємів виробництва. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %).

Пріоритетними напрямками подальшого розвитку підприємств харчової та переробної промисловості є: завантаження існуючих потужностей виробництва; впровадження новітніх технологій; технічне переоснащення підприємств; поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 19 елеваторів, загальна потужність яких складає 795,8 тис. тонн, з них – 14 діючих потужністю 635,7 тис. тонн.

На 31.01.2019 року завантаженість елеваторів складає 82,5 %. На території області існує чотири перевалочних пункти зернових та масляничних культур:

- пункт «Левада» (м. Сєвєродонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) потужністю 4 тис. тонн на добу;
- перевантажувальний комплекс ТОВ «Східзерноальянс» (м. Сватове) потужністю 2 тис. тонн на добу
- пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу станом на 01.01.2019 року склала 672,0 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 639,7 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 32,3 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції склали 92,8 млн грн.

Протягом 2018 року спожито природного газу 93,2 млн куб. метрів на суму 638,6 млн грн, нараховане за розподіл та транспортування природного газу –

83,2 млн грн, оплачено 490,0 млн грн, з яких віднесено в рахунок погашення заборгованості минулих років 251,0 млн грн. Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування у 2018 році склав 67,9 %.

Загальна заборгованість підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію станом на 01.01.2019 складає 384,0 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 20,5 млн грн, водопостачання та водовідведення – 363,5 млн грн.

Крім того, пені та штрафні санкції – 48,5 млн грн, у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 11,5 млн грн, водопостачання та водовідведення – 37,0 млн грн.

У 2018 році підприємствами централізованого теплопостачання спожито електроенергії на суму 53,8 млн грн, оплачено 99,0 млн грн. Рівень розрахунків склав 184,0 %.

Підприємствами централізованого водопостачання та водовідведення спожито електроенергії на суму 235,4 млн грн, оплачено 201,1 млн грн. Рівень розрахунків склав 85,4 %.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка станом на 01.01.2019 в цілому склала 665,6 млн грн, у тому числі за 2018 рік – 197,9 млн грн, а саме по підприємствам:

– теплопостачання – 534,3 млн грн (по населенню – 433,4 млн грн, по бюджетним установам – 100,9 млн грн);

– водопровідно-каналізаційного господарства – 131,3 млн грн (по населенню – 124,6 млн грн, по бюджетним установам – 6,7 млн грн).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

У січні 2019 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 86,5 %, бюджетні установи – 90,5 %, інші споживачі – 74,6 %.

Не зважаючи на зменшення у 2018 році питомої ваги пільг та субсидій в нарахуваннях населенню за спожиті житлово-комунальні (у 2015 році – 24 %, у 2016 році – 44 %, у 2017 році – 48 %, у 2018 році – 30 %), відшкодування підприємствам житлово-комунального господарства з державного бюджету пільг та субсидій на рівні 133 % (погашення боргів минулого періоду), залишається заборгованість з фінансування пільг та субсидій, яка станом на 01.01.2019 року складала 47,5 млн грн, що в свою чергу впливає на

спроможність підприємств своєчасно розраховуватися за поточне споживання енергоносіїв. За даними підприємств житлово-комунального господарства у 2018 році за рахунок зазначених коштів зменшено заборгованість за енергоносії на суму 361,6 млн грн, у тому числі: теплопостачальними підприємствами – 297,4 млн грн (за природний газ – 224,6 млн грн, електроенергію – 72,8 млн грн), підприємствами водопостачання та водовідведення – 50,9 млн грн (за електроенергію), підприємства житлового господарства – 13,3 млн грн (за електроенергію).

3. Аналіз інвестиційної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області станом на 01.10.2018 склав 435,5 млн дол. США, що на 0,6 % менше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,4 % до загального підсумку по Україні. Обсяг прямих іноземних інвестицій у розрахунку на одну особу населення наростаючим підсумком з початку інвестування на 01.10.2018 склав 200,0 дол. США, що на 0,6 % менше до початку року (на 01.01.2018 – 201,2 дол. США).

У січні-вересні 2018 року в економіку Луганської області іноземними інвесторами було вкладено 1,4 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Інвестиції надійшли із декількох країн світу. Із країн ЄС внесено 416,8 млн дол. США інвестицій (95,7 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 18,7 млн дол. США (4,3 %).

За даними Головного управління статистики у Луганській області, однією з найбільших країн-інвесторів, на яку припадає 84,3 % від загального обсягу прямих інвестицій області є Кіпр (366,9 млн дол. США). Також найбільші обсяги прямих інвестицій в область були залучені з таких країн: Велика Британія, Іспанія, Швейцарія, Німеччина та Панама, які склали 10,5 % від загального обсягу прямих інвестицій.

На підприємствах промисловості зосереджено 359,8 млн дол. США (82,6 % загального обсягу прямих інвестицій в область), у т.ч. переробної – 304,0 млн дол. США, діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 58,0 млн дол. США; водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США, постачання електроенергії, газу, пари та кондиціонованого повітря – 19,3 млн дол. США.

Активізація інвестиційної діяльності є однією з основних умов оздоровлення та розвитку регіональної економіки, рушійною силою її інтеграції у світове господарство за рахунок оновлення основних фондів, переведення капіталів з одних сфер в інші, передачі технологій, інновацій та управлінського досвіду.

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** у січні-вересні 2018 року підприємствами та організаціями за рахунок усіх джерел фінансування склали 1770,5 млн грн, або 0,5 % від загального обсягу по Україні (січень-вересень

2017 року – 0,7 %), що у порівнянних цінах на 3,1 % менше від обсягу капітальних інвестицій за відповідний період попереднього року.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 67,7 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 27,6 % капітальних інвестицій.

Вагомі частки капітальних інвестицій освоєно в машини, обладнання, інвентар та транспортні засоби – 64,6 % усіх інвестицій, у будівлі та споруди – 27,7 %. На капітальний ремонт активів спрямовано 120,8 млн грн капітальних інвестицій (15,8 % від загального обсягу).

4. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у 2018 році підприємства області виконали будівельні роботи на суму 614,9 млн грн. Індекс будівельної продукції за 2018 рік порівняно з 2017 роком становив 83,7 % (2017 рік до 2016 року – 74,2 %).

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 21,7 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 57,6 % та 20,7 % відповідно.

За даними Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Луганській області у січні-грудні 2018 року введено в експлуатацію 16478 кв. м загальної площі житла (нове будівництво), у тому числі у грудні місяці 3155 кв. м.

Введено в експлуатацію багатоквартирний житловий будинок з мансардним та цокольним поверхом у м. Сєверодонецьку загальною площею житла 1059,5 кв. м.

З метою покращання житлових умов мешканців сільських населених пунктів в області реалізується «Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки».

У 2018 році з державного бюджету профінансовано 3500,0 тис. грн, з обласного бюджету – 3000 тис. грн, з районних бюджетів – 461,2 тис. грн. Сільським забудовникам надано 106 кредитів на суму 6961,2 тис. грн. З залученням кредитних коштів завершено будівництво (реконструйовано) та придбано 153 житлових будинки загальною площею 10,2 тис. кв. м.

Управлінням містобудування та архітектури облдержадміністрації розроблено Порядок надання довгострокових пільгових кредитів внутрішньо переміщеним особам на будівництво (реконструкцію) або придбання житла на території Луганської області, який затверджений розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 16.01.2018 № 36. На реалізацію заходу щодо надання пільгових довгострокових кредитів за цією Програмою у 2018 році виділені кошти з обласного бюджету в обсязі 2500,0 тис. грн. та надано 4 пільгових кредити

зазначеної категорії осіб. Управлінням містобудування та архітектури проводиться робота щодо розроблення регіональної цільової програми житлового кредитування внутрішньо переміщених осіб у Луганській області на 2019-2021 роки.

Продовжується реалізація програми забезпечення молоді житлом у Луганській області на 2018-2020 роки, з обласного бюджету профінансовано 450,0 тис. грн та з міського бюджету м. Северодонецька 639,96 тис. грн. Введено в експлуатацію 171 кв. м загальної площі житла, поліпшили свої житлові умови 3 молоді сім'ї.

На реалізацію регіональної цільової програми житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки у 2018 році виділено кошти з обласного бюджету в обсязі 3027,4 тис грн, що надало змогу поліпшити житлові умови 5 сім'ям.

За результатами 2-х етапів процедури тендерних торгів зі створення системи містобудівного кадастру Луганської області по Регіональній цільовій програмі зі створення містобудівного кадастру Луганської області за рахунок коштів ДФРР та обласного бюджету (10 %) (загальна вартість проекту становить 5367 тис. грн.) закуплено, встановлено та налагоджено серверне обладнання, програмне забезпечення та комп'ютерна техніка 17 автоматизованих робочих місць регіонального та базового рівнів. Обладнання 12 автоматизованих робочих місць базового рівня передано службам містобудівного кадастру районних держадміністрацій області для здійснення інформаційно-комунікаційного обміну інформацією.

Реалізується обласний план заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2017-2021 роки «Безбар'єрна Луганщина».

У 2018 році проведено моніторинг стану забезпечення безбар'єрного доступу осіб з інвалідністю до об'єктів фізичного оточення області за призначенням та напрямками, визначеними центральними органами виконавчої влади пріоритетними та які в першу чергу потребують обладнання засобами доступності, а саме: адміністративні будівлі (приміщення) органів державної влади та місцевого самоврядування, соціального захисту населення, пенсійного фонду, закладів охорони здоров'я, освіти, залізничних вокзалів, автовокзалів і станцій, виборчих дільниць, багатопверхових житлових будинків, де мешкають інваліди на візках, дорожньо - тротуарної мережі населених пунктів.

За результатами обстеження складено паспорти доступності для осіб з інвалідністю до громадських будівель (приміщень), сформовано перелік з 1258 першочергових об'єктів, які є пріоритетними для забезпечення безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю з визначенням по кожному об'єкту заходів для забезпечення доступності та орієнтовної потреби в коштах для виконання відповідних робіт. Із загальної кількості обстежених об'єктів (1258) – обстежено 172 адмінбудівлі, 243 об'єкта охорони здоров'я, 334 закладів освіти, 106 об'єктів культури, 64 об'єкти дорожньо-тротуарної мережі, 173 багатоквартирних будинки, 115 виборчих дільниць та інші. Середній показник

обладнання засобами доступності вищезазначених об'єктів у повному обсязі – 15 %. Орієнтовна потреба у коштах для виконання зазначених робіт складає понад 90,0 млн грн.

За даними міст та районів на реалізацію проектів, що передбачають виконання робіт з обладнання засобами доступності, у 2018 році залучено з різних джерел – 38,2 млн грн, у тому числі за рахунок місцевих бюджетів – 12 млн грн, кошти ПРООН – 12,5 млн грн, кошти ДФРР – 11,8 млн грн та інші. Всього реалізовано 74 проекти.

5. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області у січні-грудні 2018 року становив 488,2 млн дол. США і зменшився порівняно з аналогічним періодом 2017 року на 3,7 %.

Обсяги експорту товарів у 2018 році становив 203,1 млн. дол. США та у порівнянні з 2017 роком зменшилися на 13,2 %.

Обсяг імпорту товарів склав 285,1 млн дол. США, що на 4,4 % більше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 82,0 млн дол. США (за 2017 рік сальдо негативне – 39,2 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,71, у відповідному періоді попереднього року – 0,86 (по Україні – 0,83).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 75 країнами світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, до країн Європейського Союзу експортовано 36,5 % усіх товарів (2017 рік – 50,4 %), до Росії – 26,7 % (24,2 %).

Найбільші обсяги експортних поставок здійснювалися до Польщі – 10,6 % від загального обсягу експорту, Білорусі – 10,3 %, Франції – 6,6 %, Індії – 6,3 %, Болгарії – 6,0 %, Німеччини – 4,4 %, Узбекистану – 4,5 %.

Серед країн – торгових партнерів експортні поставки найбільш зросли до таких країн, як Сербія, Бельгія, Ірак, Ізраїль, Лівія, Азербайджан, Білорусь, Болгарія, Казахстан, Колумбія, Індія, Йорданія, Німеччина, Нідерланди, Узбекистан, Грузія, Марокко.

З країн ЄС імпортовано 21,6 % усіх товарів (у січні 2017 році – 21,2 %), з Росії – 64,5 % (68,9 %).

Найбільші імпортні надходження, крім Росії, здійснювалися з Німеччини – 6,7 % від загального імпорту, Польщі – 5,5 %, Китай – 3,6 %, Франції – 3,4 %, Саудівської Аравії – 2,7 %, Білорусі – 1,5 %.

Загалом значна частка імпорту товарів з Росії пояснюється тим, що основу цієї продукції складає сировина для енергетики, хімічної та целюлозно-паперової промисловості (палива мінеральні; нафта і продукти її перегонки, продукти неорганічної хімії, органічні хімічні сполуки, пластмаси, полімерні матеріали, маса з деревини, руди).

Імпортні надходження мінеральних продуктів у 2018 році становили 118,1 млн дол. США, або 41,4 % імпорту всіх товарів, продукції хімічної промисловості – 38,4 млн дол. США (13,5 %), маси з деревини – 44,7 млн дол. США (15,7 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 33,9 млн дол. США (11,9 %).

Імпортні поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли із Грузії, Словенії, Сербії, Бразилії, Бельгії, Австрії, Китаю, Казахстану, Індії, Саудівської Аравії, Мексики, Німеччини, Норвегії, Туреччини, Угорщини.

З огляду на нинішні складні економічні умови, облдержадміністрацією здійснюється низка заходів щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності:

- залучення суб'єктів малого та середнього бізнесу до експортної діяльності;

- проведення інформаційної підтримки бізнес-кіл щодо умов виходу на зовнішні ринки, пошуку торговельних партнерів, участі у навчальних заходах;

- надання допомоги місцевим виробникам у пошуку міжнародних бізнес-партнерів, у тому числі шляхом участі у виставкових заходах, форумах тощо;

- інформування місцевих бізнес-кіл про комерційні пропозиції закордонних партнерів, можливості участі у міжнародних закупівлях.

Суб'єкти господарювання області поінформовано про:

- 3 міжнародні виставкові заходи за кордоном (Німеччина, Туреччина, Угорщина) та 3 календаря міжнародних виставкових заходів за кордоном (Словенія, Канада, Туркменістан);

- 2 міжнародні форуми, у тому числі 1 за кордоном (Польща);

- 3 навчальні заходи, у тому числі 1 за кордоном (Німеччина);

- 10 комерційних пропозицій іноземних компаній (Франція, Велика Британія, Ізраїль, Бразилія, ПАР, Ефіопія, Словенія, Саудівська Аравія, Чехія).

Крім цього, підготовлено 4 випуски «Щотижневика експортера», доповнено спеціальні видання «Довідник корисних посилань для діючих експортерів та початківців» та «PromoteYourExport», які направлено 110 підприємствам-експортерам та потенційним експортерам області.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами за 2018 рік склав 55,5 млн дол. США і порівняно з 2017 роком зменшився на 15,7 %.

Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 28,5 млн дол. США (зменшення порівняно з 2017 роком на 3,7 %) та 27,0 млн дол. США (зменшення – на 29,5 %).

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 1,5 млн дол. США (2017 рік сальдо негативне – 10,6 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 1,1 (по Україні – 2,04).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 88 країн світу.

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, експорт послуг до країн Європейського Союзу становив 17,6 % від загального обсягу експорту послуг (2017 року – 26,9 %).

У загальному обсязі експорту послуг найбільша частка припадала на наукові та технічні послуги (97,6 %).

Імпорт послуг від країн Європейського Союзу за 2018 рік становив 17,1 % від загального обсягу імпорту послуг (2017 року – 23,6 %).

У структурі імпорту послуг переважали професійні та консалтингові послуги (49,1 %) та послуги, пов'язані з подорожами (37,1 %), а також.

6. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) у 2018 році склав 8176,9 млн грн, що у порівняних цінах становить 126,8 % до 2017 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібної торгівлі, у 2018 році становив 4361,0 млн грн, що у порівняних цінах становить 122,9 % до 2017 року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у січні 2019 року до грудня попереднього року становив 100,9 %, що менше загальнодержавного на 0,1 в.п. (по Україні – 101,0 %).

У січні 2019 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 0,9 %. Найбільше (на 15,3 %) подорожчали овочі. На 4,4 % стали дорожче фрукти, на 2,1 % – продукти переробки зернових, на 1,6 % – маргарин, на 1,4 % – сметана, на 1,2 % – сир і м'який сир (творог), на 1,1 % – кондитерські вироби з борошна, кисломолочна продукція, на 1,0 % – макаронні вироби, на 0,7 % – риба та продукти з риби, на 0,6 % – м'ясо та м'ясопродукти, сало, шоколад, чай, на 0,4 % – хліб, молоко, масло, кондитерські вироби з цукру, на 0,2 % – кава. Водночас, на 0,9 %, подешевшали яйця, на 0,6 % – рис, на 0,1 % – цукор.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 1,2 %, у т.ч. тютюнові вироби – на 1,9 %, алкогольні напої – на 0,5 %.

Одяг і взуття подешевшали на 2,6 %, у т.ч. взуття – на 3,9 %, одяг – на 1,5 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 2,0 % за рахунок підвищення цін на гарячу воду, опалення на 10,8 %, послуги з утримання та ремонту житла – на 1,9 %.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 0,6 % за рахунок подорожчання амбулаторних послуг на 0,9 %, фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання – на 0,4 %.

Цінова ситуація на ринку палива

За даними моніторингу середніх споживчих цін на товари (послуги) у грудні 2018 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 30,79 грн/л (середня по Україні – 30,43 грн/л) і збільшилася порівняно з груднем 2017 року на 8,4 % (по Україні – на 8,1 %).

Дизельне паливо у грудні 2018 року коштувало 30,71 грн/л (по Україні – 30,21 грн/л) та порівняно з груднем 2017 року подорожчало на 17,2 % (по Україні – на 17,1 %).

Основними причинами подорожчання товарів є:

- підвищення собівартості виробництва, зокрема, внаслідок зростання цін на енергоносії та інших комунальних послуг;
- зростання цін на пально-мастильні матеріали з відповідним збільшенням витрат на логістику;
- валютні коливання курсу гривні, які призводять до зміни ціни імпортованих продуктів;
- зростання світових цін і зовнішнього попиту на вітчизняні продукти харчування (зокрема, м'ясомолочної групи), нестабільна ситуація в тваринництві, спалахи хвороб тварин;
- скорочення площ посіву овочів «борщового набору», використання аграріями менш якісних посадкових матеріалів та дешевих засобів захисту від гризунів;
- зростання мінімальних оптово-відпускних і роздрібних цін на окремі види алкогольних напоїв зміни в законодавстві з 02.10.2018 відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2008 р. № 957».

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

З метою відстеження та аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводиться щодаквартальний моніторинг середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій) та щомісячний моніторинг цінової ситуації на основні види продовольчих товарів на споживчому ринку у Луганській області (за даними Державної служби статистики України).

Обсяг послуг, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг у III кварталі 2018 року становив 1070,9 млн грн, що на 23,7 % більше аналогічного періоду 2017 року (III квартал 2017 року – 865,6 млн грн).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, у структурі обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу мали послуги телекомунікацій (електрозв'язку) (50,2 %), діяльності у сферах архітектури та інжинірингу, надання послуг технічного консультування (12,6 %), послуги вантажного автомобільного транспорту та перевезення речей (6,1 %), складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту (6,4 %).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 514,2 млн грн, що на 8,2 % більше показника 2017 року. Частка таких послуг становила 48,0 % від загального обсягу реалізованих послуг.

На збільшення загального обсягу реалізованих послуг у ринкових цінах за 3 квартал 2018 року, порівняно з відповідним періодом минулого року, вплинуло підвищення собівартості послуг, зростання мінімальної заробітної плати та цін на ресурси (матеріали) і комунальні послуги.

7. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

У січні-грудні 2018 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 1343,4 млн грн, включаючи погашення боргів попередніх періодів.

Рівень сплати населенням з початку року становив 61,6 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 53,3 %;

теплопостачання – 67,5 %;

водопостачання та водовідведення – 69,5 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 79,3 %;

вивезення побутових відходів – 83,8 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 31.12.2018 року склала 1461,1 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець грудня 2018 року заборгованість населення зі сплати за постачання природного газу становила 842,8 млн грн, за централізоване опалення та постачання гарячої води – 419,3 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 96,4 млн грн, за централізоване постачання холодної води та водовідведення – 101,1 млн грн, за вивезення побутових відходів – 15,6 млн грн, за постачання електричної енергії – 85,2 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт·год), на одного власника особового рахунку у грудні 2018 року становили 2105,8 грн.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 та від 27.06.2003 № 976 у січні-грудні 2018 року з населенням було укладено 4426 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 28,7 млн грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 28,7 млн грн.

8. Аналіз соціальної сфери

8.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 грудня 2018 року становила 2153216 осіб.

Впродовж січня-листопада 2018 року чисельність населення зменшилася на 14586 осіб, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 9316 осіб і на 5270 осіб – за рахунок міграційного скорочення.

8.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-грудень 2018 року склала 7365 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за грудень склала 8731 грн, що у 2,3 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2018 – 3723 грн), порівняно із листопадом 2018 року розмір заробітної плати збільшився на 18,1 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-грудень 2018 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 111,9 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) на 01.01.2019 склала 505,9 млн грн.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств на 01.01.2019 склала 154,9 млн грн, або 30,6 % до загальної суми.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок січня поточного року основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (74,3 %) та будівництво (14,4 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, станом на 01.01.2019 року кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади, складає 335,2 тис. осіб.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій становить 1770,0 млн грн.

Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій за грудень, складають 265,2 млн грн.

Середній розмір пенсій складає 3143,70 грн. Заборгованість по виплаті пенсій на 01.01.2019 відсутня.

8.3. Ринок праці

У 2018 році намітилися позитивні тенденції щодо зростання зайнятості та скорочення безробіття населення області.

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення по Луганській області за січень-вересень 2018 року становила 300,0 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 57,2 % (55,2 % – січень-вересень 2017), рівень безробіття – 15,1 % (аналогічний період 2017 року – 16,4 %).

Упродовж 2018 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення 2346 працівників, що на 16,3 % менше ніж у 2017 році. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 45,1 % – державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 26,7 % – сфери охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, 8,3 % – галузі постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря, 4,4 % – працівників освіти, 3,7 % – переробної промисловості.

Протягом звітного періоду послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 32,7 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 25,1 тис. осіб.

Спостерігається позитивна тенденція щодо подачі роботодавцями вакансій до обласної служби зайнятості. Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 21,2 % та склала

3,3 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області також збільшилася (на 12,9 %) до 20 тис. од.

Майже 17,6 тис. вакансій були укомплектовані. Рівень укомплектування вакансій у 2018 році склав 87,7 %.

За сприянням центрів зайнятості області постійне місце роботи отримали 17,9 тис. осіб (на 2,1 тис. осіб, або 13,5 % більше, ніж у минулому році), з них статус безробітного мали 10,6 тис. осіб.

На нові робочі місця з компенсацією роботодавцю єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування працевлаштовано 602 безробітні особи, в тому числі 238 осіб, що недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці та 364 особи на нові робочі місця в пріоритетних видах економічної діяльності.

Для розвитку підприємництва та стимулювання самозайнятості безробітних громадян впродовж 2018 року в центрах зайнятості Луганської області одноразову виплату допомоги по безробіттю отримали та відкрили власну справу 48 безробітних осіб, з них 17 осіб – демобілізовані військовослужбовці, які приймали участь в АТО.

З метою оперативного і якісного вирішення питання працевлаштування безробітних, в тому числі соціально вразливих категорій, Луганським обласним центром зайнятості проводиться активна політика на ринку праці. Протягом 2018 року послуги з пошуку роботи отримали 10,2 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштовано 45,7 % або 4,7 тис. осіб цієї категорії.

Послугами Луганської обласної служби зайнятості у звітному періоді скористалося 692 особи з інвалідністю, працевлаштовано 299 осіб даної категорії або 43,2 % від загальної кількості осіб, які звернулися до центрів зайнятості. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 80 осіб з інвалідністю, професійне навчання за направленням служби зайнятості проходили 66 безробітних осіб вищезазначеної категорії.

Особлива увага спеціалістів служби зайнятості приділяється особам, тимчасово переміщеним з окупованих територій та районів проведення АТО. Протягом 2018 року послуги обласної служби зайнятості отримали 1,3 тис. внутрішньо переміщених осіб. Працевлаштовано 528 осіб. Відповідно до ст. 24' ЗУ «Про зайнятість населення» 69 внутрішньо переміщених осіб працевлаштовано з компенсацією роботодавцям витрат на оплату праці. Профнавчання проходили 132 особи цієї категорії та 121 особа брала участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру. На 01 січня 2019 року на обліку в службі зайнятості залишалось 320 безробітних осіб з числа ВПО.

Протягом 2018 року 596 демобілізованих військовослужбовців, що брали участь в антитерористичній операції, отримали послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та допомоги у відкритті власної справи.

Працевлаштовано 199 осіб даної категорії, з них 17 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено

52 колишніх військовослужбовця та 49 осіб проходили професійне навчання за направленням служби зайнятості. Всім учасникам антитерористичної операції надано профорієнтаційні послуги, що спрямовані на їх соціальну адаптацію та вибір цивільної професії.

Завдяки роботі Консалтингових центрів постійно удосконалюється система інформаційного та консультативного обслуговування осіб з питань організації та провадження підприємницької діяльності. Протягом 2018 року було надано понад 1 тис. індивідуальних консультацій, проведено 49 заходів (семінари тощо), які відвідали роботодавці та понад 50 заходів для 680 безробітних; залучено представників Данської Ради у справах біженців до проведення семінару щодо відкриття власного бізнесу.

З метою популяризації послуг, які надає обласна служба зайнятості, роз'яснення змін в законодавстві – в пресі та на WEB-ресурсах протягом 2018 року розміщено 1434 інформаційні матеріали. Підготовлено 344 виступи на радіо та телебаченні.

На 01.01.2019 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебувало 8,2 тис. безробітних громадян, з них 77,6 % отримали допомогу по безробіттю.